

**11/10/2006 TARİHLİ VE 5549 SAYILI SUÇ GELİRLERİNİN AKLANMASININ ÖNLENMESİ HAKKINDA
KANUN**

MEVCUT METİN

TASLAK METİN

MADDE 20

Tanımlar

MADDE 2 – (1) Bu Kanunda geçen;

- a) Bakanlık: Maliye Bakanlığını,
b) Bakan: Maliye Bakanını,
c) Başkanlık: Malî Suçları Araştırma Kurulu Başkanlığını,
ç) Koordinasyon Kurulu: Malî Suçlarla Mücadele Koordinasyon Kurulunu,
d) Yükümlü: Bankacılık, sigortacılık, bireysel emeklilik, sermaye piyasaları, ödünç para verme ve diğer finansal hizmetler ile posta ve taşımacılık, talih ve bahis oyunları alanında faaliyet gösterenler; döviz, taşınmaz, değerli taş ve maden, mücevher, nakil vasıtası, iş makinesi, tarihi eser, sanat eseri ve antika ticareti ile iştigal edenler veya bu faaliyetlere aracılık edenler ile noterler, spor kulüpleri, (savunma hakkı bakımından diğer kanun hükümlerine aykırı olmamak ve 19/3/1969 tarihli ve 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 35 inci maddesinin birinci fıkrası ile alternatif uyuşmazlık çözüm yolları kapsamında ifa edilen mesleki çalışmalar nedeniyle edinilen bilgiler hariç olmak üzere, taşınmaz alım satımı, sınırlı ayni hak kurulması ve kaldırılması, şirket, vakıf ve dernek kurulması, birleştirilmesi ile bunların idaresi, devredilmesi ve tasfiyesi işlerine ilişkin

Tanımlar

MADDE 2 – (1) Bu Kanunda geçen;

- a) Bakanlık: Maliye Bakanlığını,
b) Bakan: Maliye Bakanını,
c) Başkanlık: Malî Suçları Araştırma Kurulu Başkanlığını,
ç) Koordinasyon Kurulu: Malî Suçlarla Mücadele Koordinasyon Kurulunu,
d) Yükümlü: Bankacılık, sigortacılık, bireysel emeklilik, sermaye piyasaları, ödünç para verme ve diğer finansal hizmetler ile posta ve taşımacılık, talih ve bahis oyunları alanında faaliyet gösterenler; döviz, taşınmaz, değerli taş ve maden, mücevher, nakil vasıtası, iş makinesi, tarihi eser, sanat eseri ve antika ticareti ile iştigal edenler veya bu faaliyetlere aracılık edenler ile noterler, spor kulüpleri, **19/3/1969 tarihli ve 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 35 inci maddesinin birinci ve üçüncü fıkrası ile alternatif uyuşmazlık çözüm yolları kapsamında yürütülen mesleki faaliyetler sırasında edinilen bilgiler hariç olmak, savunma hakkı ile hukuki dinlenilme hakkı bakımından diğer kanun hükümlerine aykırı olmamak ve yalnızca avukatların yapabileceği işlerle ilgili olarak 1136 sayılı Kanunun 36 ncı**

finansal işlemlerin gerçekleştirilmesi, banka, menkul kıymet ve her türlü hesaplar ile bu hesaplarda yer alan varlıkların idaresi işleriyle sınırlı olmak üzere serbest avukatlar...) ve Cumhurbaşkanınca belirlenen diğer alanlarda faaliyet gösterenleri,^{[2][3]}

e) (Değişik: 7/7/2011 - KHK - 646/10 md.) Denetim elemanı: Vergi Müfettişleri, Başkanlıkta istihdam edilen Hazine ve Maliye Uzmanları, Gümrük ve Ticaret Müfettişleri, Bankalar Yeminli Murakıpları, Hazine Kontrolörleri, Sigorta Denetleme Uzman ve Aktüerleri, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu ve Sermaye Piyasası Kurulu Uzmanları ile Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Denetçileri ve Uzmanlarını,^{[4][5][6]}

f) Suç geliri: Suçtan kaynaklanan malvarlığı değerini,

g) Aklama suçu: 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 282 nci maddesinde düzenlenen suç,

ğ) (Ek:27/12/2020-7262/20 md.) Finansal grup: Merkezi Türkiye’de ya da yurt dışında bulunan bir ana kuruluşa bağlı veya bu kuruluşun kontrolünde bulunan, Türkiye’de yerleşik finansal kuruluşlar ile bunların şube, acente, temsilci ve ticari vekil ve benzeri bağlı birimlerinden oluşan grubu,

maddesi hükümleri saklı kalmak kaydıyla, taşınmaz alım satımı, sınırlı aynı hak kurulması ve kaldırılması, şirket, vakıf ve dernek kurulması, birleştirilmesi ile bunların idaresi, devredilmesi ve tasfiyesi işlerine ilişkin finansal işlemlerin gerçekleştirilmesi, banka, menkul kıymet ve her türlü hesaplar ile bu hesaplarda yer alan varlıkların idaresi işleriyle sınırlı olmak üzere serbest avukatlar (...)^[1] ve Cumhurbaşkanınca belirlenen diğer alanlarda faaliyet gösterenleri,^{[2][3]}

e) (Değişik: 7/7/2011 - KHK - 646/10 md.) Denetim elemanı: Vergi Müfettişleri, Başkanlıkta istihdam edilen Hazine ve Maliye Uzmanları, Gümrük ve Ticaret Müfettişleri, Bankalar Yeminli Murakıpları, Hazine Kontrolörleri, Sigorta Denetleme Uzman ve Aktüerleri, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu ve Sermaye Piyasası Kurulu Uzmanları ile Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Denetçileri ve Uzmanlarını,^{[4][5][6]}

f) Suç geliri: Suçtan kaynaklanan malvarlığı değerini,

g) Aklama suçu: 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 282 nci maddesinde düzenlenen suç,

ğ) (Ek:27/12/2020-7262/20 md.) Finansal grup: Merkezi Türkiye’de ya da yurt dışında bulunan bir ana kuruluşa bağlı veya bu kuruluşun kontrolünde bulunan, Türkiye’de yerleşik finansal kuruluşlar ile bunların şube, acente, temsilci ve ticari vekil ve benzeri bağlı

ifade eder.	birimlerinden oluşan grubu, ifade eder.	
-------------	--	--

ÇERÇEVE

MADDE 20- 11/10/2006 tarihli ve 5549 sayılı Suç Gelirlerinin Aklanmasının Önlenmesi Hakkında Kanunun 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendine "spor kulüpleri" ibaresinden sonra gelmek üzere ", 19/3/1969 tarihli ve 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 35 inci maddesinin birinci ve üçüncü fıkrası ile alternatif uyuşmazlık çözüm yolları kapsamında yürütülen mesleki faaliyetler sırasında edinilen bilgiler hariç olmak, savunma hakkı ile hukuki dinlenilme hakkı bakımından diğer kanun hükümlerine aykırı olmamak ve yalnızca avukatların yapabileceği işlerle ilgili olarak 1136 sayılı Kanunun 36 ncı maddesi hükümleri saklı kalmak kaydıyla, taşınmaz alım satımı, sınırlı ayni hak kurulması ve kaldırılması, şirket, vakıf ve demek kurulması, birleştirilmesi ile bunların idaresi, devredilmesi ve tasfiyesi işlerine ilişkin finansal işlemlerin gerçekleştirilmesi, banka, menkul kıymet ve her türlü hesaplar ile bu hesaplarda yer alan varlıkların idaresi işleriyle sınırlı olmak üzere serbest avukatlar" ibaresi eklenmiştir.

GEREKÇE

MADDE 20- 5549 sayılı Suç Gelirlerinin Aklanmasının Önlenmesi Hakkında Kanunun 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendine 7262 sayılı Kitle İmha Silahlarının Yayılmasının Finansmanının Önlenmesine İlişkin Kanunla eklenen ve serbest avukatların yükümlüler arasında sayıldığı ibare, Anayasa Mahkemesinin 18/1/2024 tarihli ve E.: 2021/28, K.: 2024/11 sayılı Kararı ile iptal edilmiş bulunmaktadır. İptal kararının yürürlüğe girmesi için bir süre tayin edilmediği için iptal kararı yürürlüğe girmiş bulunmaktadır.

Avukatların taşınmaz alım satımı, şirket, vakıf ve dernek kurulması, birleştirilmesi ile bunların idaresi, devredilmesi ve tasfiyesi, banka, menkul kıymet ve her türlü hesaplarda yer alan varlıkların idaresi gibi işlerle ilgili olarak önleyici tedbirler bakımından yükümlü sayılmaları, serbest avukatların, mevzuat tarafından öngörülen şekilde kimlik tespiti yapmaları, aklama ya da terörizmin finansmanı ile ilgili şüpheli bir durumla karşılaşmaları durumunda ise bu durumu MASAK'a bildirmeleri anlamına gelmektedir.

Avukatların taşınmaz alım satımı, şirket, vakıf ve demek kurulması gibi işlerle sınırlı olarak MASAK yükümlüleri arasında sayılmaları, suç gelirlerinin aklanması ve terörizmin finansmanının önlenmesi bakımından büyük bir öneme sahip olduğu gibi üyesi bulunduğumuz Mali Eylem Görev Gücü'nün (FATF) 22 no'lu Tavsiyesi bakımından bir gereklilik arz etmektedir.

Bazıları FATF üyesi de olan pek çok gelişmiş ülkede (Belçika, Rusya, İspanya, Japonya, Kanada vb.) serbest avukatlar, finansal istihbarat birimlerinin yükümlüsü olarak kabul edilmektedir. Örneğin Belçika hukukuna göre avukatlar; gayrimenkul veya ticari teşebbüslerin alımı/satımı, müşterilere ait fonların, menkul kıymetlerin veya diğer varlıkların yönetimi, banka veya tasarruf hesaplarının veya portföylerinin açılması veya yönetimi, şirketlerin kurulması gibi işlemlerde yükümlü kabul edilmektedir. Keza İtalya hukukuna göre avukatlar, müvekkilleri adına veya hesabına, mali işlemleri veya gayrimenkul niteliğindeki herhangi bir işlemi yürüttüklerinde ya da kanunda sayılan bazı işlemlerin hazırlanmasında veya uygulanmasında müvekkillerine yardımcı olduklarında yükümlülüklerle uygun davranmalıdır.

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi de avukatların finansal istihbarat birimlerinin yükümlüsü olmaları konusunda olumlu bir yaklaşım sergilemiştir. Mahkeme Michaud/Fransa Davasında (Başvuru no: 12323/11) verdiği kararında;

-Avukatların meslek sırrının hem avukat ve müvekkili, hem de adaletin iyi işlemesi için büyük bir öneme sahip olduğunu, ancak meslek sırrının dokunulmaz olmadığını

-Devletler için, yasadışı faaliyetlerden elde edilen ve özellikle uyuşturucu ticareti veya uluslararası terörizm alanındaki suç faaliyetlerinin finanse edilmesine hizmet edebilecek paraların aklamasıyla mücadelenin, meslek sırrı kadar önem teşkil ettiğini,

-Fransız hukukuna göre avukatların sadece iki durumda (ilk olarak mesleki faaliyetleri çerçevesinde müvekkilleri adına ve onların hesabına mali veya gayrimenkul işlemi gerçekleştirdiklerinde, ikinci olarak yine mesleki faaliyetleri çerçevesinde bazı belli işlemlerin -ticarifon ya da gayrimenkul alım satımı', müşteriye ait para, tahvil ve diğer aktiflerin yönetimi; banka, tasarruf ya da tahvil hesabı açılması veya sigorta sözleşmesi düzenlenmesi; şirketlerin oluşturulması, yönetimi veya idaresi; vakıf ve benzer yapılanmaların oluşturulması, yönetimi veya idaresi-hazırlanması veya gerçekleştirilmesiyle ilgili olarak müvekkillerine yardım ettiklerinde) şüpheli işlem bildirim yükümlülüğüne tabi olduklarını

-Dolayısıyla şüpheyi finansal istihbarat birimine bildirme yükümlülüğünün avukatlara verilen savunma görevinden uzak olan ve bu yükümlülüğe tabi olan diğer meslek üyelerinin faaliyetlerine benzeyen faaliyetleri ilgilendirdiğini, şüphe bildirme yükümlülüğünün, daha önce de belirtildiği gibi avukatların meslek sırrının temelini oluşturan, savunma görevinin özüne dokunmadığını,

-Bu meşru amaç ve bu amacın demokratik bir toplumdaki özel önemi göz önünde bulundurulduğunda, Fransa'da yürürlüğe konulduğu kadarıyla şüpheyi bildirme yükümlülüğünün avukatların meslek sırrına orantısız bir müdahale teşkil etmediğini, karara bağlamıştır.

Yapılan düzenleme ile bir taraftan Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin yukarıda bahsedilen kararındaki ilkeler doğrultusunda Anayasa Mahkemesinin iptal kararında belirtilen eleştirilerin karşılanması ve serbest avukatlar için belirli güvencelerin sağlanması amaçlanmakta, diğer taraftan Ülkemizin Mali Eylem Görev Gücü'nün Tavsiye Kararlarına tam uyumlu hale gelmesini sağlamak üzere serbest avukatlar, yükümlülüklerinin sınırı daha net bir biçimde çizilerek ve madde metninde sayılan işlemlerle (taşınmaz alım satımı vb.) sınırlı olarak 5549 sayılı Kanunun 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinde sayılan yükümlüler arasına eklenmektedir

Bu kapsamda öncelikle avukatların, sadece madde metninde sayılan işlemlerle (taşınmaz alım satımı, sınırlı ayni hak kurulması ve kaldırılması, şirket, vakıf ve dernek kurulması vb.) sınırlı olarak MASAK yükümlüsü oldukları açıkça düzenlenerek, savunma hakkı kapsamında icra edilen görevlerin ve edinilen bilgilerin (meslek simi olarak), MASAK yükümlülüğü kapsamında olmadığı vurgulanmaktadır

Ayrıca 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 35 inci maddesinin birinci ve üçüncü fıkrası ile alternatif uyuşmazlık çözüm yolları kapsamında yürütülen mesleki faaliyetler sırasında edinilen bilgiler ile müvekkilin savunma hakkı ile hukuki dinlenme hakkı kapsamındaki durumların bu yükümlülük kapsamında olmadığı açıkça hüküm altına alınmaktadır. Son olarak 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 35 inci maddesi kapsamında yalnızca avukatların yapabileceği işlemlerle ilgili olarak 1136 sayılı Kanunun 36 ncı maddesi hükümlerinin saklı kaldığı belirtilmek suretiyle, yalnızca avukatlar tarafından yapılan işlemler nedeniyle öğrenilen bilgilerin ve yapılan işlemlerin bu yükümlülük kapsamında olmadığı hüküm altına alınmaktadır. Bu sayede, avukatların, avukat olarak savunma hakkı bakımından yaptıkları görevler ile bu görevler sırasında edinilen mesleki sırları MASAK yükümlülüğü kapsamında olmadığı vurgulanarak ve Anayasa Mahkemesinin Kararındaki iptal gerekçeleri dikkate alınarak serbest avukatlar için belirli güvencelerin sağlanması hedeflenmektedir.